

CAPUT XVIII.

Martyres, ob divini Amoris incendium, Seraphini fusi, quos Isaia prævidit fabri-
cari à crucifixo Jesu in ardentí dilectionis
camino.

P. Alcas.

856 Fuisse hoc totum oculis Isaiae objec-
tum, efficere nitor, atque contendeo.
Atque in primis pono ex nostro Alcasare ad
c. 4. Apoca. v. 2. Notatione 2. & v. 7. Notat.
2. sermonem esse eo Isaiae cap. 6. omnino litterarum de novo throno, excello, ac magnifico, quem erat Deus in Christiana Ecclesia habiturus, reprobata synagogâ, de cuius repulsa ibi agit contextus: de novis etiam Seraphinis, id est, Apostolis, virisque Apostolicis primævæ illius sanctimonie æmulatoribus. Hac præunte face, statuo primo, regium hunc thronum esse Christi Crucem; in qua ipse apparebat, ut in excelsa sede Rex supremus. Secundo, novos Seraphinos esse signissimè Ecclesiæ Martyres charitatis flammis exardescentes. Tertiò altare cum ignitis carbonibus, ad instar esse succensi fornacis ad novorum Seraphinorum fabricationem. Atque hæc tria rectè quadrant Isaiae prædicationi, ad quam mittitur, & ex qua ejus martyrium originem traxit.

Ecclesiæ
Martyres
premonstra-
ti Isaiae, ut
ipse generose
Martyrium
sueat.

S. Zeno.

Christus in
Crucis vixi
ab Isaia.

S. Dion.

describuntur. Idemque tenent alii plures. Deinde solum excelsum, & elevatum reor esse Christi Crucem, in qua ipse requiescit tamquam supremus Ecclesiæ Rex, & Martyrum princeps. Neque ullus alius in Ecclesia militanti, de qua hic sermo est, thronus excelsior, & augustior poterit assignari. Neque obstat, quod hæc visio appelletur gloria Christi à Joanne: sic enim solet in sacris Litteris, & à patribus appellari Dominica Crux, passio, & mors Christi in Cruce. Neque existimandum Cross Christi est, majora & glorirosiora prædicti ab Isaia, si glorirosa.

859 Illud tamen scorsim expendo: *Et ea quæ sub ipso erant, replebant templum.* Pro prioribus verbis subest Hebraicæ fulza, id est, Isa. 6. fimbria, seu oræ vestis ejus, soli nempe, vel regnantis in solo: quas viri nobiles, ac lauti gestare solent ad splendorem, & gloriam; & eò prolixiores, quæ majorem quisque fastum præ se fert. R. David arbitratur, fimbrias has non fuisse vestium, sed stragulorum purpureorum quibus regium illud folium sterneretur. Reor omnino istiusmodi fimbrias purpureas, quæ Crucis folium condecorant, & Ecclesiam universam honore quam maximo replent, esse Christi crucifixi humanitatem fuso sanguine purpurascens: nec non Crucis ac crucifixi Jesu divitias, quæ veluti superfluerunt è passione sua ad Ecclesiæ majestatem: *loque arostra bona.* Quod Christo videatur esse dejectioni, & ignominiae; illi re ipsa & universæ Ecclesiæ fusa est sublimitati, & honori. Ex Christi humana natura tantoper dejecta, quasi inferiori vestis parte, abundat Ecclesia infinitis propemodum sacramentorum divitiis, & Spiritus Sancti donis. Cui cogitationi applaudit Rupertus, ita: *Quæ Ruper,* *deinde sub eo sunt? nimur dona, quæ dedit hominibus, dona Spiritus S. que dedit Apostolis;* hæc repletum templum. Nihil non honorificum, & glorirosum, & pretiosum à Cruce, & Crucifixo.

860 Aio præterea, v. 2. sermonem esse de novis Ecclesiæ Christianæ Seraphinis Crucifixi Christi stipantibus, & se Christo martyri principi illustrissime, & expressissime configurantibus: de Martyribus dico charitatis igne succensis. Seraphim stabant super illud. Non duos tantum, sed plurimos crucifixo adstantes, inspectos ab Isaia sentiō cum Forerio, & S. Hieron. legente ex Hebreo: Seraphim stabant in circuitu ejus: unde colligit Seraphinorum multitudinem; *Nam si de duobus diceretur, non in circuitu, sed ex uraque parte dixisset.* Consonat Procopius Gazeus ad hæc Isaiae verba. Sed vero hos novos & innumerabiles Seraphinos esse fidei Martyres, suadet primo eorum nomenclatura. Secundò gestus, & habitus. Tertiò munus. In primis Seraphim dicuntur. Vox est Hebreæ numeri multitudinis à radice seraph, id est, urere, comburere, exurere, incendere, succendere. Unde Seraphim perinde sunt, atque ardentes, igniti, succensi, combusti, incendium. Sic Patres obseruant. Dicuntur Seraphim (inquit S. Dion. Areop. de Cœle. S. Diony.) quia Angeli illius ordinis divini amoris incendio præsertim inflammat, aliorum

Novi Ecclesiæ Seraphini
Martyres.

Isai. 6. 2.

Forer.
S. Hieron.

Spiritus S.
Martyribus
quasi anima
est.

Seraphini
underdicti.

858 Primo ait Vates: *Vidi Dominum sedeniem super solum excelsum, & elevatum: & ea, quæ sub ipso erant, replebant templum.* Atqui Dominum videt, Christum nempe Jesum; ut claret ex Joanne cap. 12. 41. Unde S. Hiero. ibi: *Haud dubium quin Christum significet.* Et S. Dion. Areo. de Eccle. hierar. c. 4. par. 3. *Circa Jesum Seraphim firmiter stare*

Charitate. Cap. XVIII.

241

S. Thom.

aliorum sunt inflammativi. Similiter S. Thom. 1. p. q. 108. a. 6. Primus autem ordo est divinarum personarum, qui terminatur ad Spiritum S. qui est amor procedens, cum quo affinitatem habet supremus ordo primæ Hierarchie (Seraphim nempe) ab incendio amoris denominatus. Vide S. Isido. lib. 7. c. 5. & S. Bernar. Serm. 19. in Cant. ubi rem luculentter explicant. Vides, Seraphim ab ardenter erga Deum amore, quo vehementer flagrant, nomen accepisse?

861 Jam ergo, ii Angelorum nomina Ecclesiasticis ministris, juxta singulorum munera, sunt donanda (ut dant S. Photo lib. 4. de Statu domus Dei c. 14. & 19. & S. Ambro. super 1. ad Corin. 7. & S. Grego. Magnus Homi. 34. in Evang. quorum verba habes supra lib. 2. c. 10.) ex Sanctorum agminibus in Ecclesia militante, quibus potius, quam Martyribus, est impertendum Seraphinorum nomen? Nonne Martyres reliquis præstant amoris incendio, quo ardent in Deum, & proximorum salutem? Nonne uti Seraphini in caelo, ita ipsi In Ecclesia summum tenent locum, atque apice sanctæ dignitatis præcellunt? ut loquuntur S. Augusti. in Pl. 67. Martyres igitur jure merito condecorandi Seraphinorum nomenclatione. Ubi præterire nefas, supremum hunc Martyrum, aut Seraphinorum ordinem habere præ omnibus affinitate cum tertia Triados persona, usque adeò magnum, ut stuant Tertull. lib. ad Martyres c. 1. Spiritum S. cum Martyribus in carcere introit: *Benedicti nomine contristare Spiritum S. qui vobiscum intruit in carcere.* Si enim non vobiscum nunc introuisset, nec vos illuc hodie fuissetis. Et ideo date operam, ut illic vobiscum perseveret. Sic etiam S. Grego. Nysse. Orat. de S. Stephano, rogans, si cum Patre, & Filio Spiritum omnino numerare oportet, qui fit, ut Stephanus in apparitione, una cum Filio Spiritum non viderit? Respondet argutè, & fusè, quia Stephanus adeò erat Spiritui S. affinis, ut potè Martyr, ut ejus pectus jam inhabitaret pacatissimum: sicut dicitur Acto. 7. 55. Stephanus autem cum esset plenus Spiritu S. vidit gloriam Dei. Igne itaque Spiritus S. accusans tormenta, & mortem oppetriit, & pro inimicis exoravit: unde Seraphinus Spiritui Sancto affinis, verè est appellandus. Audi S. Irenæum lib. 5. cap. 9. ubi post longum orationis tractum de carne, anima, & Spiritu, subdit: *Sic igitur Martyres testantur, & contemnunt mortem, non secundum infirmitatem carnis, sed secundum quod promptius est spiritus.* Infirmitas enim carnis absorpta potentem ostendit Spiritum. Spiritus autem rursus absorbens infirmitatem, hereditate possidet carnem in se, & ex urisque factus est vivens homo. Vivens quidem propter participationem Spiritus, homo autem propter substantialiam carnis. Ecce quam affines, & proximi sint Martyres Spiritui Sancto, ut ipse eis sit quasi anima, & vita, à quo viæ functiones habent divinissimæ, & Seraphici ordinis incendium absorbens, & absorbens carnis infirmitatem, ut in tormenta, & mortem pro Christo suscepimus in ruant amosi, & intrepidi. Quid mirum Seraphini dicantur ab hoc amoris incendio? Vide S. Augustin. Ser. 2. de feria 2. Pentecost. ubi Spiritum Sanctum appellat Ecclesia animam.

P. Ild. de Flores de Agone Martyr.

In Martyris bus maius amoris in- cendium.

S. Thom. S. Gregor.

Gregor. Magn. in cap. 8. Cantic. Charitate Martires SS. vivaciter ardebant, quia in Dei & proximi dilectione mirabiliter flagabant. Sed ad rem nostram luculentius S. Leo Ser. de S.

Laurent. Martyre: *Cum omnium summa virtus & totius plenitudo justitiae, de illo amore nascatur, quo Deus proximusque diliguntur;*

in nullis profecto hic amor sublimius excelle- re, clarissime fulgere, quam in Martyribus invenitur, qui Domino nostro Jesu Christo pro omnibus hominibus mortuo, iam propinquus sunt imitatione charitatis, quam similitudine passionis. Coronidem apponat Clemens Alexand.

lib. 4. Strom. cap. 2. ubi de Martyrio ait: *per- fectum opus offendit charitatis.* Quid pulchrius pro Seraphinorum nomine, & re, qua cæteros antecellunt nostri Martyres? Quid opportunius pro propinquitate, qua Deo adhaerent? Et cur te multis onerem?

Deinde, Seraphinorum gestus, & habitus

fatis mihi suadent prædicti hoc Isaiae capite novos Ecclesiæ Seraphinos, Martyres nimirum. Sex alæ uni, & sex alæ alteri: duabus velabat faciem ejus, & duabus velabat pedes ejus, & duabus volabant. Hebrae sonant ex omnium Interpretum observatione, facies suas, pedes suos. Utrunque verum: nam illud alis obvelabant faciem, & pedes Christi, nec non facies suas, & pedes. Gestus subinde, & habitus Seraphinorum apparet, Cruciformis Crucis.

seraphinorum gestus & ha- bitus. Isaie.

Tertull.

Sex alæ uni, & sex alæ alteri: duabus

velabat faciem ejus, & duabus velabat pedes ejus, & duabus volabant. Hebrae sonant ex omnium Interpretum observatione, facies suas, pedes suos. Utrunque verum: nam illud alis obvelabant faciem, & pedes Christi, nec non facies suas, & pedes. Gestus subinde, & habitus Seraphinorum apparet, Cruciformis Crucis.

omnino: nam cum senas quique haberet alas, ex contractis alis superioribus, & inferioribus, expansisque utrinque mediis, Crucifixus efformatur, & quasi crucifixi imago proditur. Ita obseruat Alexander Monachus Graecus Scriptor de Crucis inventione apud Gretserum: *Illa animalia quadruplicem formam repre- sentant Crucis formam ipso habitu hanc dubie repre- sentant. Sed illustrissime Germanus Patriarc.*

Constant. Orat. 2. in adorat. Crucis, Seraphim tua gloria, ut sceptro regali, assunt, tibique Germa-

nibus.

Alex. Crucis.

Conformatur: contractis quidem alis superioribus, expensis autem utrinque mediis, & in for-

mam Crucis volantes. Quid luculentius?

863 Etenim apparet Christus in excelso Crucis throno, ut verè ac propriè Martyr,

& Martyrum coryphaeus: apparent similiter Martyres Seraphini eodem habitu, & gestu cruciformes, quia, nisi non omnes Martyres Crucis supplicium subierunt, omnes tamen configurantur Christo crucifixo perfectissime; suntque Christi patientis imagines. Unde S. Clemens Roman. lib. 5. Apolloli. Confi-

tut. cap. 1. Qui proper nomen Domini Dei nostri damnatus est, hic est S. Martyr frater Domini, Filius Aliissimi, receptaculum Spiritu S. Sancti, per quem illuminationem gloriae Evangelii singuli fideles acceperunt, cum digni habiti sunt immortalis corona, & testimonio pa-

Martyres Christo cruci- fixo.

sionum ejus, ac societate sanguinis ipsius, ut conformarentur morti Christi in adoptionem.

Rectè explicuit expressionem Christi, & cum eo configurationem, quam Martyres habent.

Vide me seprä lib. 2. cap. 11. ubi fuisse probavi.

Martyres sanctissimos usque adèò Christo passio configurari, ut Christi quidam sint, & debeat appellari.

S. Clem.

X 864 Je-

242 Lib. III. P. II. De Martyrum

864 Iesum igitur contemplare è Cruce pendentem, quid totus totus, nisi dilectionis opus divinissimum? Joan. 13. 1. *In finem dilexit;* id est, usque ad summum. S. Bernardus tract. de Passione 41. rem illustrat: *Continebat passio, & charitas; illa ut plus ruberet, ista ut plus arderet; sed mirabiliter rubebat passio per ardorem charitatis maxime, & incomparabilis.* Quid tandem efficit amor in Christo? Sanè spirantem dilectionis imaginem conflavit, & excedit: de qua Prover. 8. *Ab aeterno ordinata sum.* Hebraicè ordinata dicitur à verbo *nasach*; quod, ut notat & pluribus evincit Pagninus in suo Thesauro, significat abscondere, tegere, operire, magnificare, Principem constitvere, effundere, regnare facere, libare libamina Deo; & quod ad rem nostram proprius accedit, *confolare, fundere aliquid ex aere, auro, vel argento: labrar de fundicion.* Isaia 40. 19. & cap. 44. 10. Unde R. David locum Proverb. R. Davi. transfert: *A seculo conflatis in morem imaginis, quasi per fusionem quandam, & bonam formam composita sum.* Transferas etiam: à *sæculo conflata, vel fusa sum veluti ex aere.* Sermo videtur esse de Christo, qui ab æterno, *quoniam ad præcientiam, & deliberationem Dei* (ut loquitur S. Cyri. Alexan. lib. 5. Thesauri cap. 8.) nostra humili, & passibili natura opertus, teftisque est: & ita magnificatus, Princeps constitutus, & Rex à Crucis ligno, in quo effusus, & libatus Deo quasi gratissimum libamen, & sacrificium. Ibidem etiam conflatus in morem imaginis vi amoris ignea. Sed premo illud: à *sæculo conflata sum quasi ex aere.* Videtur fieri respectus ad Crucifixi imaginem, Serpentem videlicet æneum ex aere fusum ardentem, & conflatum à Moysi Nume. 21. 9. *Fac Serpentem æneum, & pone eum pro signo,* &c. Fecit ergo Moses serpentem æneum, Hebraicè pro Serpentem, est saraph, quod est urere, combure, succendere: unde Seraphim, id est, igniti, succensi. Quasi eò spectaret fornax illa succensa ignitis carbonibus, ut in ea fabricarentur novi Seraphini divino amoris igne flagrantissimi; Martyres nempè; ex quorum numero unus Isaia exoptans sicutum se adjungere Seraphinis, in hoc succenso amoris camino initiatum Propheta ad publica Fidei Christianæ præconia, & testificationem; Seraphin elaboratur, & Martyr.

865 Jam ergo cum Tertulliano cap. 6. Scorpiaci expendendum, qua ratione divinus amor id quoque efficiat in Martyribus. Proprie Martyribus nihil jam reputari potest, quibus in larvacro vita ipsa deponitur. Sic dilectio operit multitudinem dilectorum, qua Deum scilicet diligens ex totis viribus suis, quibus in martyrio decerat, ex tota anima censum

Totus Christus in Crucis opus dilectionis est. S. Bern.

Pro. 8.

R. Davi.

S. Cyri.

Christus Divino igne conflatus. S. Bern.

Tertull.

Dilectio Martyrum excedit.

Charitate. Cap. XVIII. 243

censum caminum, immo & formam, quâ Martyrum animas sic liquefactas informat, consignat, & imprimat; ita ut illi patienti, & crucifixo perfectissime configurentur, & sicut ille Seraphinus apparat, & quasi serpens æneus; ita similiter illi: quorum forma (id est molde) ipse est. Observavit hoc ingeniosè, paucis mutatis, noster dexterissimus Sanctius ad illa Sponsæ verba, quæ egregie admodum nostræ cogitationi applaudunt: *Anima mea liquefacta est, ut dilectus locutus est.* Can. 5. 6: *Vocaverat Sponsus Sponam, et quidem specie, & forma, quam in sacratae passionis luce decursu habuit, torus sanguine madens, acerbissimus affectus cruciatis, & vulneribus; quasi è Cruce clamaret cælestis amator, ut ei sponsa fôtes animi aperiat.* Ipsa vero principio valde fuit reluctata, & morte cauas nexit levissimas. Ille nihilominus novam adhibet vim, per foramen digitum infer., terret, concutit; atque abjecto torpore ad apertandum extrahit novis certè, & amatoris verbis, de quibus ipsa ait: *Anima mea liquefacta est, ubi locutus est.* Sanè liquefacta dicitur dilectionis igne, quem crucifixus in ejus corde succedit; LXX. vertutum: *Anima mea egressa est in sermone ejus.* Egregia dicitur anima, ut ostendatur, amoris vi a se ipsa bene defecile, & in amati corpus emigrasse, ut liquefacta, in Christi crucifixi figuram transformaretur.

866 Hoc ut ipsa asequatur, egreditur domo nocturno tēpore, anxiè Sponsum querit; in quem unum dum esset intenta incidit in vigiles civitatis, qui eam graviter percutiebant, pallio spoliaverunt, injurias, & convitus abunde onerarunt. Neque vexatione hac, & inflictis vulneribus retardata ulio modo est, quominus multò vehementius Sponsum investigaret, ejusque intrepide, & animosè evulgarer magnalia, & laudes concelebraret; eo fanè fine ut patientis, & crucifixi Sponi formâ figuraretur. Lege Theodorei verba data suprà n. 218. Et Philonem Carpat. ac præserum Justum Orgelitanum, qui rem toam ad Ecclesiæ Martyres transferunt amore liquefactos, & a Tyrannis divexatos.

867 Adhuc Seraphinorum habitum contempletur. Pennis duabus velabunt facies & suas, & Dei. Quo innui opinor, istiusmodi Seraphinos esse homines, qui mysteria à corporeis oculis abstracta, per fidem contemplantur, quæ obscuræ est, & nimipè promicantes in Martyribus. Ut enim S. Bernard. Serm. 8. in luminaria Ecclesiae; *Fides habet quoddam velamen nigrum ante faciem: & habet speciem celi in visione gloriae.* Est quippe fides argumentum non apparentium. Credo tamen, Seraphinorum facies non fuisse penitus obductas, sed tectam majorem vultus partem, alias artificiosè detectam; ita ut quasi per rimas, & cancellos rem dispicerent, fidei irradiatione illustrati. Quòd facit Paulus 2. Corint. 3. 18. *Non sicut Moses ponebat velamen, ut non intenderent filii Israël, in faciem ejus.* Id est, non sicut Hebrei crassè, & omnino obscurè per crassas ceremonias & umbras, cognoscimus gloriam Christi; illi enim non intendebant in faciem. Graecè, Syriacè, & veteres etiam Latini vertunt, in finem, id est, Christum signatum per faciem Moysis revelatam, & splendentem. Nos vero (subtexit Apostolus) *revelata facie* (non omnino revelata, ut statim explicat) *P. Ild. de Flores de Agone Martyr.*

Martyres in Christiana genem transformati.

S. August.

Martyres

ad Deum, & Jesum voluntarum.

S. Bern.

Fidei velamen pellucidum.

S. Bern.

Amoris igne liquefacti martyres.

Sic in martyrio formam affinante crucifixi Iesu.

2. Cor. 3. 18.

Seraphino- rum Martirum munus.

German.